

Betreft Woningbouwlocatie Bosweg te Sint Joost
Verkennend flora- en faunaonderzoek

Ons kenmerk BUB002

Datum 30 januari 2017

Opsteller:
R. Janssen

Verificatie:
E. Bosch-Thomas

Validatie:
R. van den Boogaard

1 Inleiding

BurgBouw B.V. is voornemens om tussen de Bosweg en de Op de Baant te Sint Joost woningen te realiseren. Dit betreft 3 vrijstaande woningen, 8 seniorenwoningen en 6 starterswoningen. De realisatie van deze woningen heeft mogelijk een effect op lokaal voorkomende beschermde planten- en diersoorten.

Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek, bestaande uit een verkennend veldbezoek, wordt beoordeeld of de soortbescherming, opgenomen in de groene wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming en provinciale verordening) de uitvoering van het project in de weg kan staan. Indien dit het geval is, wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om het project doorgang te kunnen laten vinden.

Onder de Wet natuurbescherming valt tevens de bescherming van Natura2000-gebieden en houtopstanden buiten de bebouwde kom. Hiernaast behoort de provinciale gebiedsbescherming (Nederlands Natuurnetwerk) tot de groene wet- en regelgeving van Nederland. Deze onderdelen worden echter beschouwd binnen het bestemmingplan van de woningbouwlocatie aan de Bosweg. Dit flora- en faunaonderzoek gaat daarom alleen in op de bescherming van planten- en diersoorten.

2 Projectgegevens

Het plangebied betreft een vergraven akker, die gelegen is tegen de kern van Sint Joost. Binnen het plangebied valt tevens een braakliggende strook, die de verbinding vormt tussen het plangebied en de Bosweg. De omgeving van het plangebied bestaat aan de west-, noord- en oostzijde uit de bebouwde kern van Sint Joost. Aan de zuidzijde van het plangebied is tot slot een akker gelegen. Het is zichtbaar dat het plangebied voorheen tot de akker behoorde. In de huidige situatie hebben echter reeds graafwerkzaamheden plaatsgevonden binnen het plangebied. De ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1. Afbeelding 2 geeft een impressie van het plangebied weer.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de kern van Sint Joost (bron luchtfoto: Bing Kaarten).

Afbeelding 2: Impressie van het plangebied.

3 Beschermde soorten

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het plangebied is een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de aanwezige biotopen is beoordeeld of het plangebied een functie heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 wordt kort ingegaan op de wetgeving ten aanzien van planten- en diersoorten in Nederland.

Het verkennend veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 januari 2017 en is uitgevoerd door dhr. R. Janssen, ecooloog bij Kragten. Tijdens het veldbezoek zijn de binnen het plangebied en in de directe omgeving aanwezige biotopen geïnventariseerd. Eventuele waarnemingen van beschermde planten- en diersoorten zijn genoteerd. Daarnaast is de waarschijnlijke aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld aan de hand van de aanwezige terreinkenmerken.

Het veldbezoek is uitgevoerd in de winter, waardoor plantensoorten reeds uitgebloeid zijn. Veel plantensoorten zijn daarom niet meer zichtbaar tijdens dit jaargetijde. Het is wel mogelijk om aan de hand van de aangetroffen biotopen te beoordelen of beschermde planten mogelijk voorkomen binnen het plangebied.

Het plangebied betreft een recent vergraven deel, dat voorheen tot de naastgelegen akker behoorde. Vanwege de graafwerkzaamheden, maar, gezien de overige akkers, ook in de

voorgaande situatie, is wilde vegetatie binnen dit deel van het plangebied niet aanwezig. Ook binnen de braakliggende strook binnen het plangebied is nauwelijks wilde vegetatie aanwezig. Dit betreft een strook waar regelmatig voertuigen over gereden zijn. Aan de zijkanen van deze strook is gras aanwezig dat regelmatig gemaaid wordt. Doordat wilde vegetatie nauwelijks aanwezig is binnen het plangebied en de wel aanwezige vegetatie regelmatig gemaaid wordt, valt op voorhand uit te sluiten dat beschermde plantensoorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

Gezien het jaargetijde werden slechts enkele vogelsoorten waargenomen tijdens het veldbezoek. Dit betrof de soorten merel, kauw, houtduif en koolmees. De vogels zijn waargenomen boven en tussen de bebouwing dat aan het plangebied grenst. Nesten van deze of andere vogelsoorten waren niet aanwezig binnen of in de directe omgeving van het plangebied. In de omliggende tuinen rondom het plangebied is, daar waar hoger opgaande vegetatie aanwezig is, wel geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende vogelsoorten, zoals merel en houtduif aanwezig. Binnen het plangebied is reeds gegraven en is geen vegetatie aanwezig. Binnen het plangebied zijn vogelnesten derhalve afwezig. Tot slot is onderzocht of het plangebied nog een functie vervult voor vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats of omgevingsscansoorten. Individuen of nesten van deze vogelsoorten zijn niet aangetroffen in de omgeving van het plangebied. Al zijn op grotere afstand van het plangebied wel geschikte biotopen voor de steenuil, kerkuil en buizerd aanwezig. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd en komen doorgaans voor binnen oude schuren en bosgebied. Dergelijke elementen zijn aanwezig ten zuiden van het plangebied. Gezien de huidige situatie in het plangebied (momenteel recent gegraven, voorheen akker), welke geen geschikt jachtgebied en nestgebied voor deze soorten biedt, wordt het voorkomen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest binnen het plangebied ook niet verwacht.

Verder zijn het plangebied en de omgeving onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdiersoorten. Doordat het plangebied in gebruik was als akker en momenteel is vergraven, biedt het geen geschikt leefgebied voor veel middelgrote en grote zoogdiersoorten, zoals steenmarter, eekhoorn en ree. Het is mogelijk dat deze soorten incidenteel aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied, maar vanwege het intensieve gebruik is het plangebied niet van essentiële betekenis voor deze soorten.

Wel biedt het plangebied geschikt leefgebied voor kleine, algemeen voorkomende zoogdiersoorten, zoals mol en diverse muizensoorten.

Daarnaast werd er een dassenpijp aangetroffen in de bosschage welke op circa 150 meter afstand ten zuiden van het plangebied gelegen is. In deze bosschage waren tevens graafsporen van de das aanwezig. Sporen van de das werden binnen het plangebied of de directe omgeving niet waargenomen.

Tot slot is bekeken of het plangebied een functie heeft voor vleermuizen. Gezien de afwezigheid van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen en hoger opgaande vegetatie welke kan dienen als vliegroute en foerageergebied, kan het voorkomen van vleermuizen binnen het plangebied op voorhand uitgesloten worden.

Wateren zijn afwezig binnen het plangebied, waardoor de aanwezigheid van vissen en voortplantingswateren van amfibieën op voorhand is uit te sluiten. Het is wel mogelijk dat algemeen voorkomende amfibiesoorten als bruine kikker en gewone pad incidenteel gebruik maken van het plangebied als landhabitat.

Tot slot worden overige beschermde soorten, zoals reptielen, libellen, etc. vanwege het intensieve gebruik van het plangebied op voorhand uitgesloten.

4 Effecten voorgenomen ingreep

Uit hoofdstuk 3 is gebleken, dat binnen het plangebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

4.1 Flora

Gezien het intensieve gebruik van het plangebied kan het voorkomen van beschermde plantensoorten op voorhand worden uitgesloten.

4.2 Vogels

Vanwege de afwezigheid van vegetatie of andere geschikte nestlocaties zijn vogelnesten (algemeen voorkomend, omgevingsscansoort of jaarrond beschermd) binnen het plangebied afwezig. Jaarrond beschermde nesten of nesten van omgevingsscansoorten zijn ook in de omgeving niet waargenomen. Hoewel voor enkele soorten met een jaarrond beschermd nest geschikt leefgebied in de omgeving is aangetroffen, wordt vanwege de recente graafwerkzaamheden en het voormalige intensieve agrarische karakter het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied niet verwacht.

Het is wel mogelijk dat algemeen voorkomende broedvogels, zoals merel en houtduif, broeden in de hogere vegetatie in de tuinen rondom het plangebied. Doordat deze potentiële nestbomen zich echter bevinden in tuinen en dus onder invloed zijn van verschillende menselijke activiteiten, valt niet te verwachten dat mogelijk aanwezige nesten (tijdens het broedseizoen) verstoord worden door de uit te voeren werkzaamheden binnen het plangebied. Er worden derhalve geen negatieve effecten op vogels verwacht.

4.3 Zoogdieren

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor diverse kleine, algemeen voorkomende zoogdiersoorten (Wn-beschermingsregime andere soorten), zoals mol en diverse muizen. In de omgeving van het plangebied blijft ruim voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor deze soorten. Daarnaast zullen de tuinen in de toekomstige inrichting weer geschikt leefgebied bieden voor deze soorten. Permanent negatieve effecten als gevolg van de ingreep worden derhalve niet verwacht. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht (Wn artikel 1.11).

Hiernaast bevindt zich een dassenpijp in de bosschage welke op circa 150 meter ten zuiden van het plangebied gelegen is. Het plangebied betreft een deel van een agrarisch perceel dat intensief in gebruik is en waar tevens recent graafwerkzaamheden hebben plaatsgevonden. Daarnaast bestaat het merendeel van de omgeving van het plangebied uit akkers en bos, waardoor te verwachten valt dat het plangebied, gelegen tegen de kern van Sint Joost, niet of zeer incidenteel gebruikt wordt door de das als foerageergebied. Negatieve effecten op de das worden derhalve ook niet verwacht als gevolg van de werkzaamheden. Doordat de ingreep de realisatie van enkele woonhuizen betreft wordt niet verwacht dat externe effecten, zoals lichtverstoring, een effect hebben op de das.

4.4 Amfibieën

Ondanks dat wateren niet in de directe nabijheid van het plangebied aanwezig zijn, kunnen algemeen voorkomende amfibiesoorten, zoals bruine kikker en gewone pad, incidenteel gebruik maken van het plangebied als landhabitat. Als gevolg van de ingreep verdwijnt een deel van dit landhabitat. In de omgeving van het plangebied blijft ruim voldoende geschikt landhabitat aanwezig. Bovendien bieden na afloop van de werkzaamheden de tuinen binnen het plan weer geschikt landhabitat voor deze soorten. Van een permanent negatief effect op deze soorten is derhalve geen sprake. Er dient wel rekening gehouden te worden met de zorgplicht (Wn artikel 1.11).

4.5 Overige soorten

Zoals beschreven in voorgaand hoofdstuk wordt het voorkomen van overige beschermde diersoorten op basis van het veldbezoek niet verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

Permanente negatieve effecten als gevolg van de ingreep worden niet verwacht. Op basis van de resultaten uit dit verkennend flora- en faunaonderzoek, blijkt dat tijdens de werkzaamheden voor de woningbouw aan de Bosweg negatieve effecten kunnen worden veroorzaakt op beschermde diersoorten. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van het voornemen in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven.

5.1 Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën – rekening houden met zorgplicht

Het plangebied is in potentie geschikt als leefgebied voor kleine, algemeen voorkomende zoogdiersoorten en als landhabitat voor zwervende, algemeen voorkomende amfibieën. De omgeving van het plangebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Bovendien wordt een deel van de toekomstige inrichting (groen en tuinen) weer geschikt als leefgebied en landhabitat voor deze soorten. Permanente negatieve effecten als gevolg van de ingreep worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten en amfibieën worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (Wn artikel 3.10.1).

De mogelijk voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten zijn in de provinciale verordening van de provincie Limburg vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van de soort verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden.

Bijlage 1. Natuurbescherming

Kort wordt ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het plangebied.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) het bevoegd gezag in geval van ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben de hun toegekende bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats

broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).

4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.

- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Limburg voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Limburg heeft de Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld. In paragraaf 3.8 van deze wijzigingsverordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde diersoorten. Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor enkele dieren geldt de vrijstelling alleen in een specifieke periode van het jaar. Daarnaast zijn voor het vangen van dieren zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de vangmethoden en is het vangen van dieren alleen toegestaan, wanneer het niet mogelijk is om dieren te verjagen van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden.